
Dokument zasedanja

A9-0166/2022

25.5.2022

POROČILO

o prihodnosti evropske mednarodne naložbene politike
(2021/2176(INI))

Odbor za mednarodno trgovino

Poročevalka: Anna Cavazzini

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
MNENJE ODBORA ZA RAZVOJ	18
INFORMACIJE O SPREJETJU V PRISTOJNEM ODBORU.....	25
POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU V PRISTOJNEM ODBORU.....	26

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o prihodnosti evropske mednarodne naložbene politike (2021/2176(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), zlasti člena 207(2),
- ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1219/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o prehodnih dogovorih za dvostranske sporazume o naložbah med državami članicami in tretjimi državami¹,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 912/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o vzpostavitvi okvira za upravljanje finančnih odgovornosti, povezanih s sodišči za reševanje sporov med vlagatelji in državo, ustanovljenimi z mednarodnimi sporazumi, katerih pogodbenica je Evropska unija²,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb³,
- ob upoštevanju sodne prakse Sodišča Evropske unije, zlasti mnenja 2/15 z dne 16. maja 2017 o sporazumu o prosti trgovini med EU in Republiko Singapur, sodbe z dne 6. marca 2018 v zadevi C-284/16 (predhodna odločba o zadevi Slovaška proti Achmea BV), mnenja 1/17 z dne 30. aprila 2019 o celovitem gospodarskem in trgovinskem sporazumu med Kanado ter EU in njenimi državami članicami, sodbe z dne 2. septembra 2021 v zadevi C-741/19 (predhodna odločba o zadevi Republika Moldavija proti Komstroy LLC) in sodbe z dne 26. oktobra 2021 v zadevi C-109/20 (predhodna sodba v zadevi Republika Poljska proti PL Holdings Sàrl),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 6. aprila 2011 o prihodnji evropski mednarodni naložbeni politiki⁴,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. decembra 2011 o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe⁵,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 7. julija 2015 o zunanjem vplivu trgovinske in naložbene politike EU na javno-zasebne pobude v državah zunaj EU⁶,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 5. julija 2016 o novi v prihodnost usmerjeni in inovativni strategiji za trgovino in naložbe⁷,

---

¹ UL 351, 20.12.2012, str. 40.

² UL L 257, 28.8.2014, str. 121.

³ UL L 198, 22.6.2020, str. 13.

⁴ UL C 296 E, 2.10.2012, str. 34.

⁵ UL C 168 E, 14.6.2013, str. 1.

⁶ UL C 265, 11.8.2017, str. 17.

⁷ UL C 101, 16.3.2018, str. 30.

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. decembra 2019 o evropskem zelenem dogovoru (COM(2019)0640),
- ob upoštevanju poročila Komisije z dne 6. aprila 2020 o uporabi Uredbe (EU) št. 1219/2012 o prehodnih dogovorih za dvostranske sporazume o naložbah med državami članicami in tretjimi državami (COM(2020)0134),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 18. februarja 2021 z naslovom Pregled trgovinske politike – odprta, trajnostna in odločna trgovinska politika (COM(2021)0066),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 14. oktobra 2015 z naslovom Trgovina za vse – Za odgovornejšo trgovinsko in naložbeno politiko (COM(2015)0497),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 26. novembra 2014 z naslovom Naložbeni načrt za Evropo (COM(2014)0903),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 12. novembra 2020 o izvajanju trgovinskih sporazumov EU: januar 2019 – 31. december 2019 (COM(2020)0705),
- ob upoštevanju Pariškega sporazuma o podnebnih spremembah, sprejetega 12. decembra 2015,
- ob upoštevanju Sporazuma o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani⁸, ki je začel veljati 1. maja 2021, zlasti njegovega drugega dela o storitvah in naložbah,
- ob upoštevanju Konvencije OZN o preglednosti pri arbitražnem reševanju sporov med vlagatelji in državo na pogodbeni podlagi iz leta 2014, ki je začela veljati 18. oktobra 2017 (konvencija z Mavricija),
- ob upoštevanju trgovinskih in naložbenih sporazumov, ki jih je sklenila EU, zlasti sporazumov druge generacije z državami, kot so Kanada, Singapur, Vietnam in Japonska,
- ob upoštevanju agende Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030, sprejete leta 2015, zlasti 17 ciljev trajnostnega razvoja,
- ob upoštevanju vodilnih načel OZN o podjetništvu in človekovih pravicah, ki jih je leta 2011 podprl Svet OZN za človekove pravice,
- ob upoštevanju splošne pripombe št. 24 z dne 10. avgusta 2017 odbora OZN za ekonomske, socialne in kulturne pravice o obveznostih držav na področju podjetništva, ki izhajajo iz Mednarodnega pakta o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah,
- ob upoštevanju poročil Konference OZN za trgovino in razvoj (UNCTAD) o svetovnih naložbah za leta 2019, 2020 in 2021,

---

⁸ UL L 149, 30.4.2021, str. 10.

- ob upoštevanju okvira naložbene politike za trajnostni razvoj iz leta 2015, ki ga je pripravila konferenca UNCTAD,
- ob upoštevanju opomb konference UNCTAD v zvezi z vprašanji glede mednarodnih sporazumov o naložbah in primerih reševanja sporov med vlagatelji in državo: podatki za leti 2019 in 2020,
- ob upoštevanju delovnega dokumenta Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) iz leta 2018 o mednarodnih naložbah z naslovom Družbene koristi in stroški mednarodnih sporazumov o naložbah: kritičen pregled vidikov in empiričnih dokazov,
- ob upoštevanju delovnega dokumenta OECD o mednarodnih naložbah iz leta 2014 z naslovom Naložbene pogodbe in terjatve delničarjev zaradi izgube: vpogled v napredne sisteme prava družb,
- ob upoštevanju mandata, ki je bil leta 2017 podeljen delovni skupini III Komisije OZN za mednarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL) za delo v zvezi z morebitno reformo reševanja sporov med vlagatelji in državo,
- ob upoštevanju pogajalskih smernic, s katerimi je Svet Komisijo leta 2018 pooblastil za pogajanja v imenu EU in v okviru UNCITRAL o konvenciji o ustanovitvi večstranskega sodišča za naložbe za reševanje naložbenih sporov, in poznejšega predloga EU v zvezi s tem,
- ob upoštevanju procesa posodobitve Pogodbe o energetske listini, ki se je začel leta 2017, in predloga EU v zvezi s tem,
- ob upoštevanju odločitve Italije, da 1. januarja 2015 odstopi od Pogodbe o energetske listini,
- ob upoštevanju Sporazuma o prenehanju dvostranskih pogodb o naložbah med državami članicami Evropske unije⁹,
- ob upoštevanju izjave vlad držav članic z dne 15. januarja 2019 o pravnih posledicah sodbe Sodišča v zadevi Achmea in o zaščiti naložb v Evropski uniji,
- ob upoštevanju sporazuma med Združenimi državami Amerike, Mehiko in Kanado, ki je začel veljati 1. julija 2020, predvsem poglavja 14 o naložbah,
- ob upoštevanju Sporazuma o celovitem regionalnem gospodarskem partnerstvu Združenja držav jugovzhodne Azije, ki je začel veljati 1. januarja 2022, predvsem poglavja 10 o naložbah,
- ob upoštevanju poročila delovne skupine OZN o človekovih pravicah, čezmejnih korporacijah in drugih podjetjih z naslovom Human rights-compatible international investment agreements (Mednarodni sporazumi o naložbah, skladni s človekovimi pravicami), ki je bilo 27. julija 2021 predstavljeno generalni skupščini OZN,

---

⁹ UL L 169, 29.5.2020, str. 1.

- ob upoštevanju člena 54 Poslovnika,
  - ob upoštevanju mnenja Odbora za razvoj,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za mednarodno trgovino (A9-0166/2022),
- A. ker so neposredne tuje naložbe od začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe v izključni pristojnosti Evropske unije, kot je zapisano v členih 3(1)(e), 206 in 207 PDEU; ker bi bilo treba reformo mednarodne naložbene politike EU dodatno pospešiti in okrečiti, da bi obravnavala aktualne izzive;
  - B. ker je EU v svetovnem merilu največji cilj in vir vhodnih in izhodnih mednarodnih naložb; ker prispevajo k vzdržni gospodarski rasti EU in ustvarjanju delovnih mest, čeprav razpoložljivi empirični dokazi niso pokazali neposrednega vzročnega razmerja med mednarodnimi sporazumi o naložbah in privabljanjem neposrednih tujih naložb;
  - C. ker so se svetovni tokovi neposrednih tujih naložb, ki so se sicer zmanjševali že od leta 2015, leta 2020 močno zmanjšali (–38 %) ¹⁰ zaradi krize zaradi covida-19; ker je povečanje izhodnih in vhodnih neposrednih tujih naložb še vedno ključni element na poti okrevanja za EU in številna druga gospodarstva;
  - D. ker so v skladu s sodno prakso Sodišča nekateri deli mednarodne naložbene politike EU, namreč tuje naložbe, ki niso neposredne („portfeljske naložbe“), in ureditev, ki ureja reševanje sporov med vlagatelji in državami, v deljeni pristojnosti EU in držav članic;
  - E. ker še vedno velja približno 1500 dvostranskih sporazumov o naložbah, ki so jih države članice ratificirale pred Lizbonsko pogodbo, in vključujejo stari model reševanja sporov med vlagatelji in državo, tudi Pogodba o energetski listini; ker nobeden od mednarodnih sporazumov o naložbah, o katerih se je EU pogajala od začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe, še ni začel veljati;
  - F. ker se z evropskim zelenim dogovorom poskuša odzivati na izzive podnebnih sprememb in degradacije okolja; ker morajo k tem ciljem prispevati vse politike EU, tudi naložbena; ker so, če želimo uresničiti cilje evropskega zelenega dogovora, izpolniti cilje OZN na področju trajnostnega razvoja ter okrevati po pandemiji covida-19, po vsem svetu potrebne znatne naložbe; ker so boj proti podnebnim spremembam in degradaciji okolja ter ustvarjanje privlačnejšega okolja za naložbe in podpiranje podjetij med šestimi prednostnimi nalogami ¹¹ EU med letoma 2019 in 2024;
  - G. ker bi morale imeti neposredne tuje naložbe in naložbena politika EU tudi ključno vlogo pri doseganju ciljev odprte strateške avtonomije, diverzifikaciji dobavnih verig in prispevku k vzdržni gospodarski rasti, ustvarjanju delovnih mest in vključevanju v globalne vrednostne verige, pa tudi pri prizadevanjih za spodbujanje pogojev za vlagatelje iz EU v tujini, ki odražajo raven odprtosti, ki jo uživajo tuji vlagatelji v EU, ob upoštevanju ravni razvoja tretjih držav in potrebe po zagotavljanju različne

¹⁰ Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj, „FDI in Figures“ (Neposredne tuje naložbe v številkah), april 2021.

¹¹ Evropski zeleni dogovor; Evropa, pripravljena na digitalno dobo; gospodarstvo za ljudi; močnejša Evropa v svetu; spodbujanje evropskega načina življenja; nova spodbuda za evropsko demokracijo.

obravnave;

- H. ker se države v razvoju soočajo z vrzeljo v letnem financiranju v znesku 2,5 bilijona USD za uresničitev ciljev trajnostnega razvoja do leta 2030; ker so neposredne tuje naložbe instrument za financiranje agende za trajnostni razvoj do leta 2030 in z njo povezanih ciljev trajnostnega razvoja; ker lahko ta kapital podpira ustvarjanje delovnih mest ter socialne in okoljske izboljšave, kot je določeno v ciljih trajnostnega razvoja; ker bi moral biti cilj privabljanja naložb tesno povezan s tem, da bi si, kar zadeva mednarodne sporazume o naložbah, pogodbenice teh sporazumov morale prizadevati za izboljšanje svoje ravni varstva okolja ali zaščite delavcev, ne pa da bi jih slabile ali nižale;
- I. ker je cilj taksonomije EU olajšati prehod naložb iz netrajnostnih gospodarskih dejavnosti v dejavnosti, ki so potrebne za doseganje okoljske trajnosti oziroma natančneje podnebne nevtralnosti v naslednjih 30 letih;
- J. ker naložbena politika vključuje ukrepe, kot so odprava nepotrebnih ovir za naložbe, spremljanje učinka tujih naložb na strateško avtonomijo, nacionalno varnost in realno gospodarstvo ter oblikovanje drugih orodij za spodbujanje in omogočanje neposrednih naložb v sektorje in kraje, kjer so najbolj potrebne; ker se večina mednarodnih sporazumov o naložbah osredotoča na zaščito naložb, bodisi z reševanjem sporov med vlagatelji in državo bodisi brez njega;
- K. ker se število primerov reševanja sporov med vlagatelji in državo vsako leto povečuje, tudi proti državam članicam; ker je šlo pri približno 15 % primerov, za katere je znano, da so bili v letu 2020 vloženi proti državam članicam, za spore znotraj EU;
- L. ker v večini sporazumov o naložbah ni predpisano, kako se določita „popolna odškodnina“ in „poštena tržna vrednost“ naložbe; ker so razsodišča v zadnjem desetletju večinoma razlagala te pojme z uporabo metod vrednotenja, ki so usmerjene v prihodnost in temeljijo na metodah diskontiranega denarnega toka, zaradi česar so v številnih primerih odločala o zneskih odškodnin, ki so veliko višji od skupnih zneskov izdatkov, ki so jih vlagatelji dejansko imeli v državah gostiteljicah;
- M. ker je EU vodilna v svetu pri reformi naložbene politike; ker je bila od začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe na evropski in mednarodni ravni opravljena pomembna reforma naložbene politike, in sicer zaradi vztrajanja in ob podpori Parlamenta; ker je EU začela in sklenila mednarodne sporazume o naložbah s partnerskimi državami, reformirala določbe o zaščiti naložb, nadomestila reševanje sporov med vlagatelji in državo s sistemom sodišč za naložbe, začela večstranska pogajanja za sodišče za naložbe, predlagala zakonodajo za ureditev tujih subvencij in sprejela zakonodajo za pregled vhodnih neposrednih tujih naložb; ker so to pomembni koraki v pravo smer za posodobljeno in trajnostno naložbeno politiko; ker je treba storiti še veliko več, da bi ta program reform napredoval;
- N. ker se vlagatelji vse pogosteje zatekajo k tretjim stranem, da financirajo njihove pravdne postopke v zameno za donos ali drug finančni interes pri izidu spora (financiranje tretjih strani), zaradi česar so se še povečala neravnovesja, na katerih temeljijo odškodninske prakse v pravnih postopkih, saj so se dodatno zmanjšala tveganja, ki jih imajo vlagatelji pri uveljavljanju zahtevkov, s tem pa so se povečale spodbude za množenje

števila zahtevkov; ker lahko financiranje tretjih strani poveča pogajalsko moč tožnikov v škodo držav, ki imajo omejene vire in šibkejše regulativne okvire;

1. poudarja, da naložbe lahko pozitivno vplivajo na trajnostno gospodarsko rast, ustvarjanje delovnih mest in trajnostni razvoj ter prispevajo k ciljem trajnostnega razvoja in da bi to tudi morale; zato poudarja njihov pomen za preoblikovanje gospodarstva EU; poudarja, da je ta pozitiven učinek odvisen od zmožnosti vlad, da regulirajo tuje naložbe; poudarja, da morajo vhodne in izhodne naložbe zadovoljiti potrebe realnega gospodarstva; poziva Komisijo, naj pregleda naložbeno politiko EU, da bi zagotovila skladnost z evropskim zelenim dogovorom in cilji trajnostnega razvoja, pa tudi z vrednotami EU, tudi s spoštovanjem človekovih pravic in socialnih standardov, kot so opredeljeni v evropskem stebru socialnih pravic;
2. meni, da mora naložbena politika EU izpolniti pričakovanja vlagateljev in držav upravičenk, pa tudi širše gospodarske interese in cilje zunanje politike EU; ponovno poziva k celovitemu in skladnemu okviru politike, ki bo spodbujal visokokakovostne in trajnostne naložbe; pozdravlja, da si Komisija že od leta 2010 prizadeva za reformo naložbene politike Unije v tej smeri; meni, da bi bilo treba dodatno reformirati mednarodno naložbeno politiko EU, da bo bolje obravnavala različne izzive, in nadaljevati z njenim preoblikovanjem v celovit in skladen politični okvir;
3. meni, da bi morali mednarodni sporazumi o naložbah spodbujati zelene, vključujoče trajnostne naložbe, ki upoštevajo enakopravnost spolov, ustrezno varovati vlagatelje, prispevati k odpornosti enotnega trga in hkrati zaščititi politični prostor v državah gostiteljicah ter spodbujati izmenjavo najboljših praks, znanj in spretnosti ter strokovnega znanja in izkušenj v skladu s smernicami Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) za večnacionalna podjetja o družbeni odgovornosti gospodarskih družb;
4. je zaskrbljen, ker so se po podatkih OECD države v razvoju v letu 2020, poleg obstoječe vrzeli v financiranju v višini 2,5 bilijona USD, soočale s primanjkljajem v višini 1,7 bilijona USD zaradi krize covid-19; poudarja, da bi morala naložbena politika EU pomagati državam v razvoju, zlasti afriškim državam, pri privabljanju neposrednih tujih naložb in zmanjšanju vrzeli v financiranju za doseganje ciljev trajnostnega razvoja;
5. meni, da podjetja EU potrebujejo ustrezno zaščito za svoje naložbe v tujini; poudarja, da zaščitene naložbe, kot so kodificirane v mednarodnih sporazumih o naložbah EU, ne bi smele vključevati špekulativnih oblik naložb, finančnih instrumentov ali portfeljskih naložb, ki se lahko hranijo za špekulativne namene; poziva Komisijo, naj se opre na izkušnje z nedavnimi mednarodnimi sporazumi o naložbah¹² in izključi instrumente javnega dolga iz njihovega področja uporabe; meni, da finančni instrumenti, ki jih je mogoče kadar koli umakniti, ne potrebujejo zaščite; poziva Komisijo, naj si še naprej prizadeva za izboljšanje opredelitve zaščitene naložbe, da bi zagotovila, da bodo mednarodni sporazumi o naložbah šteli le naložbe, ki vsaj za minimalno število let

---

¹² Kot so Celoviti gospodarski in trgovinski sporazum med EU in Kanado (odstavek 4 Priloge 8b, ki opredeljuje javni dolg kot dolžniški instrument katere koli ravni vlade države pogodbenice), Celostni in napredni sporazum za čezpacifiško partnerstvo (CPTPP) in gospodarska unija Belgije in Luksemburga (BLEU) iz leta 2009 – Kolumbiji BIT.

predstavljajo znaten vložek v kapitalu ali drugih virih ter zanje obstaja domneva o tveganju in pričakovanem dobičku; meni, da bi morale zaščitene naložbe učinkovito prispevati k razvoju države gostiteljice; poziva Komisijo in države članice, naj pri opredelitvi zaščitениh naložb v prihodnjih sporazumih to merilo obravnavajo, kot je opredeljeno v mednarodnem pravu;

Dostop do trga

6. pozdravlja dejstvo, da se nedavni sporazumi o naložbah pozitivno osredotočajo na dostop do trga in liberalizacijo naložb ter si prizadevajo za odstranitev ovir za ustanavljanje in delovanje vlagateljev iz EU na tujih trgih;
7. poziva Komisijo, naj si prizadeva za pogoje za vlagatelje iz EU v tujini, ki bodo odražali stopnjo odprtosti, ki jo uživajo tuji vlagatelji v EU, ob upoštevanju stopnje razvoja tretjih držav in potrebe po zagotavljanju različne obravnave; poudarja, da morajo mednarodni sporazumi o naložbah zaščititi zmožnost držav, da regulirajo tuje naložbe v svoji jurisdikciji; poziva Komisijo, naj spremlja ovire za ustanavljanje in delovanje vlagateljev iz EU na tujih trgih, vključno z diskriminatornimi praksami; pozdravlja osredotočenost Komisije na izvrševanje obstoječih zavez in poudarja, da bi to moralo veljati tudi za zaveze, povezane z naložbami;
8. poziva Komisijo, naj pri liberalizaciji naložb strogo zaščiti politični prostor EU in držav članic, zlasti na področjih energije, kmetijstva, ribištva, avdiovizualnih, telekomunikacijskih in digitalnih vprašanj ter javnih storitev; poudarja, da bi morala biti liberalizacija naložb povezana z zaščitnimi ukrepi, da ne bi zaostriili gospodarske nestabilnosti, zlasti v državah v razvoju;
9. poudarja, da je pomembno v vseh sporazumih o naložbah ohraniti, okrepiti in izvajati klavzule, ki prepovedujejo zniževanje standardov, saj je bistveno preprečevati tekmovanje v zniževanju standardov v državah, katerih cilj je privabljanje tujih naložb; poziva Komisijo, naj dodatno analizira učinkovitost teh klavzul, zlasti v državah v razvoju, da bi zagotovila uskladitev davčne politike in razvojnega financiranja za podpiranje tekmovanje proti vrhu;

Spodbujanje naložb

10. poudarja, da lahko spodbujanje naložb prispeva k sprostitvi naložbenih priložnosti v državah v razvoju, zlasti za mala in srednja podjetja, in k doseganju ciljev trajnostnega razvoja, in sicer tako, da pomaga mobilizirati višje ravni naložb za spodbujanje vključujoče in trajnostne rasti in zmanjševanja revščine, saj podpira dolgoročno prisotnost tujih vlagateljev v gospodarstvu države gostiteljice ter izboljša povezave med tujimi vlagatelji in lokalnimi podjetji; poziva Komisijo, naj podpre države v razvoju pri izboljšanju naložbene klime v svojih jurisdikcijah, tako z orodji za razvojno sodelovanje kot z dvostranskimi sporazumi; meni, da je spodbujanje naložb tudi dober instrument za izboljšanje konkurenčnosti in gospodarske rasti EU;
11. poudarja, da bi morali mednarodni sporazumi o spodbujanju naložb podpirati in spodbujati naložbe, ki spodbujajo trajnostni razvoj, in se izogibati spodbudam za naložbe, ki škodujejo okolju, podnebnju ali družbi; ugotavlja, da so davčni prihodki ključni za zagotavljanje osnovnih javnih storitev v državah v razvoju; poziva Komisijo,

naj si na večstranski ravni prizadeva za spodbujanje trajnostnih naložb, ki se ne spodbujajo s konkurenčnimi davčnimi olajšavami; poudarja, da lahko uvajanje inovativnih ukrepov za spodbujanje naložb prispeva k doseganju ciljev trajnostnega razvoja, in sicer tako, da pomaga mobilizirati višje ravni naložb za spodbujanje vključujoče in trajnostne rasti ter zmanjševati revščino, saj podpira dolgoročno prisotnost tujih vlagateljev v gospodarstvu države gostiteljice, pa tudi izboljšati povezave med tujimi vlagatelji in lokalnimi podjetji;

12. priznava vlogo, ki jo je EU prevzela v pogajanjih v okviru Svetovne trgovinske organizacije (STO), kar zadeva skupno pobudo za spodbujanje naložb za razvoj; poudarja, da pri teh pogajanjih sodelujeta več kot dve tretjini držav članic STO; meni, da je potrebna previdnost, da bo imel sporazum, o katerem potekajo pogajanja, zelo široko področje uporabe; poudarja, da je treba zagotoviti, da bodo ta pogajanja spoštovala pravila Marakeškega sporazuma STO, ki zahteva soglasje in splošno preglednost;
13. poudarja pomen splošnega pristopa EU k spodbujanju naložb na dvostranski in večstranski ravni s splošnim poudarkom na sodelovanju, vključno s krepitvijo zmogljivosti in tehnično pomočjo, zlasti kar zadeva podporo digitalizaciji v državah v razvoju; pozdravlja delo Komisije v zvezi z novimi samostojnimi sporazumi o spodbujanju naložb, ki se osredotočajo na podpiranje trajnostnih in vključujočih naložb; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj nadaljuje pogajanja z afriškimi partnerji, s katerimi ne bodo nastala upravna bremena za države v razvoju, in obenem natančno opredeli vrsto trajnostnih naložb, ki se spodbujajo; je seznanjen, da potekajo pogajanja o podobnih določbah o spodbujanju naložb v prihodnjem protokolu o naložbah afriškega celinskega območja proste trgovine; poziva Komisijo, naj še naprej podpira ta pogajanja;
14. podpira pristop Komisije na ravni STO, s katerim poskuša z močnim požarnim zidom zagotoviti, da v spore med vlagatelji in državo ni mogoče uvajati pravil za spodbujanje naložb; meni, da bi bilo treba spore v okviru skupne pobude za spodbujanje naložb za razvoj reševati z mediacijo in sodelovanjem;
15. poudarja, da se določbe o spodbujanju naložb na dvostranski ravni in na ravni STO ne bi smele osredotočati le na ustvarjanje obveznosti za javne organe v državah gostiteljicah, temveč bi morale tudi pojasniti obveznosti matičnih držav in njihovih nacionalnih vlagateljev v zvezi z njihovimi naložbami v tujini; v zvezi s tem poudarja, da je treba v okviru za spodbujanje naložb vključiti izvršljive določbe v zvezi z družbeno odgovornostjo gospodarskih družb, človekovimi pravicami in okoljsko primerno skrbnostjo, pa tudi zaščitne ukrepe proti korupciji; poziva Komisijo, naj v vse sporazume o spodbujanju naložb s tretjimi državami vključi izvršljivo poglavje o trajnostnem razvoju ter mehanizme za spremljanje dejavnosti, ki jih podpirajo tokovi neposrednih tujih naložb;
16. pozdravlja predlog Komisije o instrumentu za boj proti izkrivljanju, ki ga povzročajo tuje subvencije, saj so nepoštena oblika naložb, in poziva k njegovemu čimprejšnjemu sprejetju; poziva Komisijo in države članice, naj pristopijo k pogajanjem na ravni STO, da bi odpravili izkrivljanje konkurence, zlasti na področju industrijskih subvencij;

Izboljšanje pregleda neposrednih tujih naložb v EU

17. pozdravlja začetek veljavnosti uredbe o pregledu neposrednih tujih naložb leta 2019; poudarja, da je ta mehanizem pregleda namenjen vzpostavitvi sodelovanja in potencialni omejitvi tujih naložb v strateške sektorje, da bi zaščitili Unijo in njene države članice, pa tudi analizi in pregledu primerov, v katerih bi lahko nakup ali nadzor določenega podjetja, infrastrukture ali tehnologije povzročil tveganje za varnost ali javni red v EU;
18. poudarja, da je ta mehanizem pomemben korak k boljšemu spremljanju prispevka neposrednih tujih naložb k strateškim interesom Evrope; poziva Komisijo, naj v okviru prihodnjega postopka pregleda zagotovi bolj razčlenjene podatke o tem, ali tokovi vhodnih neposrednih tujih naložb podpirajo trajnostne gospodarske dejavnosti in nove naložbe, oceni različne možnosti spremljanja dejavnosti, ki jih podpirajo izhodni tokovi, ter oceni možnost dodatne opredelitve, ali bi bilo treba še katere sektorje obravnavati kot strateške sektorje; poleg tega poziva Komisijo, naj preuči možnost okrepitve mehanizma EU za pregled neposrednih tujih naložb, da bi v dogovoru z državami članicami ta dobil pooblastilo za blokiranje naložbe, ki bi lahko pomenila tveganje za varnost in javni red;
19. poziva države članice, naj vzpostavijo tak nacionalni mehanizem pregleda neposrednih tujih naložb, če tega še nimajo, da bi zagotovile učinkovito evropsko sodelovanje;

Skladnost mednarodnih sporazumov o naložbah s prednostnimi nalogami EU

20. ugotavlja, da je vse več sodnih postopkov pred naložbenimi sodišči usmerjenih zoper okoljske ukrepe; obžaluje, da je več držav, med njimi tudi države članice, toženih strank pred sodiščem zaradi podnebnih politik, postopnega opuščanja fosilnih goriv ali pravičnega prehoda;
21. poudarja, da bodo globalna prizadevanja za boj proti podnebnim spremembam potrebovala hiter prehod na energijo iz obnovljivih virov in hitre vladne ukrepe za zmanjšanje odvisnosti od fosilnih goriv; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo skladnost med mednarodnimi sporazumi o naložbah in evropskim zelenim dogovorom, okoljskimi politikami, pravicami delavcev in človekovimi pravicami, tako da iz pogodbene zaščite izključijo naložbe v fosilna goriva ali vse druge dejavnosti, ki znatno škodujejo okolju in človekovim pravicam, ter v poglavju o trajnostnem razvoju vključijo določbe, ki prispevajo k spoštovanju Pariškega sporazuma, mednarodnih pogodb o delu in enakosti spolov ter določbe za izboljšanje domačega okvira, ki ureja tuje naložbe;
22. z zaskrbljenostjo ugotavlja asimetrijo nekaterih mednarodnih sporazumov o naložbah, v katerih lahko tuji vlagatelji sprožijo naložbene postopke proti državam, na drugi strani pa vlade, delavci in prizadete skupnosti ne morejo sprožiti postopka arbitraže glede nadnacionalnih družb, ki ne spoštujejo človekovih pravic, javnega zdravja ali delovne in okoljske zakonodaje; poudarja, da je večstransko sodišče za naložbe podobno namenjeno le razsojanju v primerih, v katerih tuji vlagatelji tožijo države;
23. poudarja, da lahko tudi brez sodnih postopkov eksplicitna ali implicitna nevarnost uporabe tožb za reševanje naložb okrepi položaj vlagateljev v pogajanjih z državami („učinek zastraševanja“); v zvezi s tem poudarja, da nedavni mednarodni sporazumi o

naložbah EU določajo načelo, da imajo vlade pravico do zakonskega urejanja za legitimne cilje javne politike¹³, tudi na način, ki bi lahko negativno vplival na delovanje naložbe ali na pričakovanja vlagateljev glede dobička; vendar poudarja, da ta pravica državam ne preprečuje izpolnjevanja obveznosti iz mednarodnih sporazumov o naložbah, prav tako pa ne preprečuje naložbenih zahtevkov ali odškodnin po uveljavljanju te pravice; je zaskrbljen, ker bi bilo zato odločanje o politikah lahko zamudno oziroma da bi bile sprejete odločitve razvodenele;

24. poudarja, da se lahko posledično za odškodnine za sektor fosilnih goriv porabi več javnih sredstev kot brez grožnje z naložbenimi spori, zaradi česar bi bilo za države dražje in torej težje sprejeti ukrepe za energetski prehod, kar bi pomenilo splošno subvencijo, ki jo davkoplačevalci zagotavljajo sektorju fosilnih goriv;
25. ugotavlja, da so podjetja v številnih primerih arbitraže med vlagatelji in državo izpodbijala ukrepe, za katere so države trdile, da so jih sprejele zaradi lokalnih pomislekov ali nemirov glede vpliva projekta; poziva Komisijo in države članice, naj v prihodnje mednarodne sporazume o naložbah vključijo procesno upravičenje za prizadete tretje strani; meni, da bi morala sodišča upoštevati sodno prakso Meddržavnega sodišča in zadeve razglasiti za nedopustne, kadar bi lahko ugotavljanje dejstev ali pravne ugotovitve vplivali na lokalne ali avtohtone skupnosti, ki niso stranke v naložbenih postopkih; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo preglednost in podprejo vključevanje ranljivih lokalnih skupnosti, zlasti avtohtonih prebivalcev, na katere vplivajo ekstraktivne dejavnosti ali dejavnosti sečnje, v pogajanja in izvajanje mednarodnih sporazumov o naložbah, saj lahko tuje naložbe pustijo daljnosežne posledice na lokalnih skupnostih;

Reformirani pristop

26. pozdravlja novi model sporazuma o zaščiti naložb, ki ga je Komisija pripravila leta 2015, kot korak v pravo smer; vendar ugotavlja, da še ni začel veljati noben sporazum, ki bi ga vseboval; opozarja na svoje stališče, da EU in njene države članice ne bi smele podpisati ali ratificirati pogodb o zaščiti naložb, ki vključujejo mehanizem za reševanje sporov med vlagateljem in državo; poudarja pomen postopkovnih reform reševanja sporov med vlagatelji in državo; pozdravlja dejstvo, da sistem sodišč za naložbe vključuje oblikovanje stalnega seznama arbitrov, pritožbeni mehanizem, kodeks ravnanja za arbitre in večjo preglednost arbitražnih postopkov; ugotavlja, da je sistem sodišč za naložbe še vedno mednarodna arbitraža, in poudarja, da bi imeli arbitri s seznama v sistemu, za razliko od nacionalnih sodišč, diskrecijsko pravico, na podlagi katere jim pri razlagi vsebinskih določb iz mednarodnih sporazumov o naložbah ne bi bilo treba upoštevati ustreznih zakonov o javnem interesu; obžaluje, da bodo arbitri še vedno plačani za vsak primer posebej;
27. poziva Komisijo, naj v celoti podpre in pospeši pogajanja za razširitev obveznosti vlagateljev in njihovo izvrševanje; meni, da obveznosti vlagateljev ne bi smele biti vključene le v mednarodne sporazume o naložbah EU, temveč bi se morale uporabljati tudi prek ločenih zavezujočih in izvršljivih mednarodnih instrumentov ter trdnih

---

¹³ Vključno z javnim zdravjem, socialnimi storitvami, javnim izobraževanjem, varnostjo, okoljem ali javno moralo, socialnim varstvom ali varstvom potrošnikov, zasebnostjo in varstvom podatkov ali spodbujanjem in varovanjem kulturne raznolikosti.

nacionalnih okvirov za potrebno skrbnost na področjih človekovih pravic in okolja; ugotavlja, da bi bilo treba z napredkom na teh področjih in nadaljnjo krepitvijo določb mednarodnih sporazumov o naložbah EU zagotoviti, da bodo vlagatelji iz EU v državah, ki niso članice EU, zlasti v državah v razvoju, pregledno prikazali svoje strategije za dejavno prispevanje k doseganju ciljev trajnostnega razvoja in ciljev Pariškega sporazuma ter da bodo zanje veljali mehanizmi odgovornosti, zlasti z zagotavljanjem dostopa do pravnega varstva za žrtve v teh državah;

28. pozdravlja določbe v mednarodnih sporazumih o naložbah, ki zadevajo obveznosti držav in vlagateljev na področjih okolja, dela in odgovornosti gospodarskih družb, ter klavzule, ki določajo horizontalno načelo, da se ne sme nižati standardov z namenom pritegnitve naložb; vendar obžaluje, da reforma obveznosti vlagateljev ni dohajala reforme reševanja sporov med vlagatelji in državo;
29. poziva Komisijo in države članice, naj podprejo začetek veljavnosti instrumenta o mednarodnih družbah in drugih podjetjih v zvezi s človekovimi pravicami¹⁴, ki ga trenutno pripravlja Svet OZN za človekove pravice in bo namenjen urejanju dejavnosti mednarodnih družb in podjetij;
30. pozdravlja dejstvo, da mednarodni sporazumi o naložbah EU, ki vključujejo klavzule o zaščiti naložb, od leta 2016 vsebujejo natančnejše besedilo o nekaterih standardih zaščite in pravico do zakonskega urejanja; poudarja, da mednarodni sporazumi o naložbah EU ne bi smeli dopuščati širokih standardov zaščite, ki bi se lahko uporabili za izpodbijanje legitimnih javnih politik; meni, da bi se morali standardi zaščite osredotočiti zlasti na ustvarjanje enakih konkurenčnih pogojev za tuje in domače vlagatelje, preprečevanje in zagotavljanje pravnih sredstev v primerih, ko so vlagatelji iz EU v tretjih državah diskriminirani, nimajo dostopa do pravnega varstva ali v celoti izgubijo svoje naložbe v korist države gostiteljice, tudi v času vojne, in vzajemno za vlagatelje iz tretjih držav v EU; poziva države članice in Komisijo, naj se izogibajo vključevanju dvoumne terminologije v vsebinske klavzule in naj še naprej pregledujejo standarde zaščite na podlagi razpoložljivih dokazov;
31. poudarja, da sporazumi o mednarodnih naložbah EU, ki so bili izpogajani po letu 2009, še vedno vsebujejo samoderogacijske klavzule, ki preprečujejo enostavno prenehanje veljavnosti; je seznanjen z nedavnimi pogajanjmi, v katerih so se strani dogovorile o petletni samoderogacijski klavzuli z možnostjo dogovora o podaljšanju za dodatnih pet let, če ne bi bilo zamenjave; poziva države članice in druge pogodbenice, naj nevtralizirajo samoderogacijske klavzule v sedanjih sporazumih in v novih sporazumih o naložbah bistveno skrajšajo obdobja v teh klavzulah;
32. poudarja, da morajo posamezniki v skladu z običajnim mednarodnim pravom in mednarodnim pravom o človekovih pravicah uveljavljati pravna sredstva pred domačimi sodišči, preden začnejo mednarodni postopek proti državi zaradi krivdnih dejanj; obžaluje, da v nasprotju s tem mednarodno naložbeno pravo običajno ne zahteva, da se najprej izčrpajo domača pravna sredstva; meni, da bi bilo treba v sporazumih o mednarodnih naložbah zahtevati, da se izčrpajo sredstva iz domačih pravosodnih sistemov, preden se lahko tuji vlagatelji obrnejo na arbitražno sodišče, kot

---

¹⁴ Pravno zavezujoč instrument za urejanje, mednarodno pravo o človekovih pravicah, dejavnosti mednarodnih družb in drugih podjetij <https://www.ohchr.org/en/hr-bodies/hrc/wg-trans-corp/igwg-on-tnc>.

to velja v mednarodnem pravu človekovih pravic; poudarja, da bi morali imeti tuji vlagatelji v primeru hudega odrekanja sodnega varstva na domačih sodiščih možnost, da se obrnejo neposredno na mednarodno reševanje sporov;

Ratifikacija sporazumov o mednarodnih naložbah

33. poudarja, da zamude pri ratifikaciji mednarodnih sporazumov o naložbah EU s strani držav članic povzročajo zamude pri nadomeščanju dvostranskih sporazumov o naložbah s preglednejšimi in sodobnejšimi določbami, ki enako ščitijo vse vlagatelje EU v tretjih državah; poziva države članice, naj ratificirajo sporazume o naložbah, ki jih je sklenila EU; poziva EU, naj sodeluje s partnerskimi državami pri stalnem pregledovanju in izboljševanju mednarodnih sporazumov o naložbah, ko začnejo veljati, v skladu s smernicami iz tega poročila; pričakuje, da bodo države članice zagotovile skladnost mednarodnih sporazumov o naložbah z vrednotami in cilji EU;

Nadomestilo

34. poudarja, da metodologije diskontiranega denarnega toka, ki se na splošno uporabljajo za izračun nadomestil v mednarodnih sporazumih o naložbah, niso zanesljiva metoda vrednotenja naložbenih projektov, ki so v zgodnji fazi, ali tistih z negotovimi prihodnjimi tokovi prihodkov; poudarja, da uporaba takšnih metod s strani arbitražnih senatov pomeni znatno odstopanje od uveljavljenih načel in praks v zvezi z odškodninami v nacionalnih in mednarodnih pravnih sistemih zunaj mednarodnih sporazumov o naložbah, ki precej bolj omejujejo diskrecijo pri razsojanju; poudarja, da visoke odškodnine, ki jih izrekajo naložbena sodišča, povzročajo občutno in vse večje finančno breme za tožene države; poudarja, da so metode vrednotenja, ki jih običajno uporabljajo sodniki, zelo sporne, saj omogočajo zelo široko diskrecijsko pravico in se zanašajo na zelo kompleksne in špekulativne predpostavke; poziva Komisijo, naj podrobno oceni in zagotovi popravljalna in pregledna pravila in zaščitne ukrepe v zvezi z določbami, ki urejajo nadomestila v mednarodnih sporazumih o naložbah EU, vključno z uporabo strožjih klavzul, ki preprečujejo uporabo kaznovalnih odškodnin; poziva, naj se nadomestilo omeji na raven nepovratnih stroškov, s katero se odraža znesek upravičenih izdatkov, ki so jih vlagatelji dejansko imeli; poudarja, da bi bilo treba z izravnalnimi pristopi po potrebi določiti nadomestila pod to zgornjo mejo in pri tem upoštevati okoliščine, kot je neupoštevanje pravnih ali pogodbenih obveznosti ali zavezi podjetij;
35. ugotavlja, da se vlagatelji pri financiranju pravnih postopkov vse pogosteje zanašajo na tretje osebe, ki v zameno dobijo donosni delež odškodnine, odmerjene v postopku (financiranje, ki ga izvajajo tretje osebe), zaradi česar se število zahtevkov še povečuje; je seznanjen z napredkom pri preglednejšem financiranju sporov med vlagatelji in državo s strani tretjih oseb; v zvezi s tem pozdravlja prizadevanja Komisije v nedavnih mednarodnih sporazumih o naložbah EU; poziva Komisijo, naj podpre dodatne določbe, ki urejajo financiranje tretjih strani v sporih med vlagatelji in državo v okviru mednarodnih pogajanj, da bi strogo omejili to prakso, ki spodbuja nesprejemljivo visoke odškodnine;

Dvostranski sporazum o naložbah

36. opozarja na več tisoč obstoječih dvostranskih sporazumov držav članic o naložbah, ki še

vedno ščitijo naložbe v fosilna goriva, vsebujejo zastarele določbe, ki so v nasprotju s cilji in vrednotami EU, vključno s preširokimi standardi zaščite, šibkimi zahtevami glede preglednosti in reševanjem sporov med vlagatelji in državo, ter niso v skladu s predlogom EU o večstranskem sodišču za naložbe; zato poziva države članice, naj prekinejo ali posodobijo svoje dvostranske sporazume o naložbah, da bi jih uskladile z reformiranim modelom mednarodnih sporazumov o naložbah EU in s tem poročilom;

37. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo vsi dvostranski sporazumi držav članic o naložbah v celoti skladni s pravom EU ter s cilji in vrednotami EU; podpira Komisijo pri strogem izvajanju pogojev za odobritev pogajanj, podpisa in sklepanja novih sporazumov s strani držav članic v skladu s posodobljeno naložbeno politiko EU in sodbami Sodišča EU; opozarja na obveznost držav članic, da v skladu s členom 351 PDEU spremenijo svoje dvostranske sporazume o naložbah; poziva Komisijo, naj spremlja izpolnjevanje teh obveznosti in redno obvešča Parlament o doseženem napredku; spodbuja Komisijo, naj po potrebi začne postopke za ugotavljanje kršitev, da bi zagotovila skladnost dvostranskih sporazumov o naložbah držav članic s pravom EU;
38. podpira Komisijo pri razvoju razlagalnih smernic, ki bi jih morale države članice upoštevati v skladu z vsebinskimi in postopkovnimi reformami iz tega poročila, da bi zagotovili enotno razlago posodobljene naložbene politike EU in popolno skladnost s cilji evropskega zelenega dogovora; poziva Komisijo, naj ta posodobljeni model uporabi kot podlago za odobritev novih dvostranskih sporazumov o naložbah držav članic;

Pogodba o energetski listini

39. poudarja, da je pogodba o energetski listini trenutno najbolj sporen naložbeni sporazum na svetu; podpira prizadevanja za posodobitev pogodbe o energetski listini in stališče EU, da izključi zaščito za večino naložb v fosilna goriva; vendar meni, da stališče EU ne bi smelo zagotavljati zaščite za naložbe v gospodarskih dejavnostih, ki se v skladu s pravom EU štejejo za „zelo škodljive“, in da bi bilo treba znatno skrajšati časovni okvir za postopno odpravo zaščite obstoječih naložb v fosilna goriva, da ne bi ogrozili doseganja podnebnih ciljev EU; zahteva odpravo reševanja sporov med vlagatelji in državo v okviru pogodbe o energetski listini; poudarja, da je za spremembo pogodbe o energetski listini potrebno soglasje vseh pogodbenic, ki glasujejo na letni konferenci; je zaskrbljen, ker Parlament nima enake ravni dostopa do pogajalskih besedil za posodobitev pogodbe o energetski listini, kot je to veljalo za pogajanja o drugih pogodbah;
40. je zaskrbljen, ker se zdi, da se številne pogodbenice ne strinjajo z ambicijami EU na področju blažitve podnebnih sprememb, trajnostnega razvoja in energetskega prehoda, čeprav so vse tudi podpisnice Pariškega sporazuma; poziva Komisijo, naj zagotovi uskladitev pogodbe o energetski listini s Pariškim sporazumom in cilji evropskega zelenega dogovora, hkrati pa ohrani zmožnost EU, da razvija ukrepe javne politike, ki bodo skladni z njeno zavezo, da do leta 2050 postane prva podnebno nevtralna celina;
41. je seznanjen z obvestilom Italije o njeni odločitvi, da s 1. januarjem 2015 odstopi od pogodbe o energetski listini; ugotavlja, da lahko države, ki so ratificirale to pogodbo ali pristopile k njej, s svojim članstvom prenehajo 12 mesecev po uradnem obvestilu o

izstopu; obžaluje, da so naložbe, izvedene pred datumom izstopa, zaščitene še 20 let, vendar pozdravlja dejstvo, da se zaščita takoj konča za vse nove naložbe;

42. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo revidirana pogodba o energetski listini ščitila pravico držav do zakonskega urejanja, da bo v skladu s pravom in naložbeno politiko EU, da bo vlagateljem v fosilna goriva takoj prepovedala, da bi pogodbenice tožili zaradi izvajanja politik za postopno opuščanje fosilnih goriv v skladu s svojimi zavezami iz Pariškega sporazuma, ter da bo zaščito naložb zagotavljala le resničnim vlagateljem, ne pa povsem finančnim ali špekulativnim vlagateljem; poziva Komisijo, naj objavi svojo pravno študijo, v kateri analizira morebitne učinke izstopa; poziva Komisijo in države članice, naj začnejo pripravljati usklajen izstop iz pogodbe o energetski listini in sporazum, s katerim se med pogodbenicami, ki na to pristanejo, izključi uporaba samoderogacijske klavzule, da bi ga uradno predložile Svetu in Parlamentu, če omenjeni pogajalski cilji ne bodo doseženi do junija 2022;
43. pozdravlja pojasnilo Sodišča v sodbi Komstroy, da se določbe o reševanju sporov med vlagatelji in državo v pogodbi o energetski listini ne uporabljajo, kadar gre za spore znotraj EU; ugotavlja, da je trenutno v obravnavi vsaj 73 zadev med subjekti iz EU, tudi več kot 40 arbitražnih primerov med subjekti iz EU na podlagi pogodbe o energetski listini; z veliko zaskrbljenostjo ugotavlja, da sodba v zadevi Achmea arbitražnih sodišč ni odvrnila od tega, da ne bi še naprej obravnavala naložbenih sporov znotraj EU; poziva Komisijo, naj si po najboljših močeh prizadeva, da bi se te sodbe upoštevale v sedanjih arbitražnih postopkih med subjekti iz EU; zato poziva države članice in Komisijo, naj sprejmejo medsebojni sporazum o tem, da se pogodba o energetski listini ne uporablja za spore med subjekti iz EU; podpira zahtevo več držav članic po novi sodbi Sodišča EU in meni, da bi bilo treba z njo podati dokončno pojasnilo o tem vprašanju, da se prepreči dopustnost katere koli prihodnje arbitraže na podlagi pogodbe o energetski listini med subjekti iz EU;
44. poudarja, da bo sicer težko uveljavljati morebitne odškodninske zahteve v zadevah med subjekti iz EU na sodiščih v EU, zadeve na podlagi pravil Mednarodnega centra za reševanje investicijskih sporov pa bo še vedno mogoče uveljavljati na sodiščih tretjih držav; ugotavlja, da lahko ta sodišča odredijo zaseg državnega¹⁵ premoženja EU ali držav članic EU;
45. poudarja, da bi bilo treba med postopkom izbire arbitrov za prihodnje sezname v sistemu sodišč za naložbe upoštevati spoštovanje sodb sodišč EU, zlasti Sodišča EU;

Večstranska prizadevanja za reformo zaščite naložb

46. pozdravlja dejstvo, da delovna skupina UNCITRAL III od leta 2017 sodeluje v razpravah o morebitni večstranski reformi reševanja sporov med vlagatelji in državo; ugotavlja, da se je 60 držav soglasno strinjalo, da mora UNCITRAL pri svojem delu obravnavati možnosti strukturnih reform; poziva Komisijo, naj še naprej konstruktivno sodeluje v razpravah skupine UNCITRAL in spodbuja pogajanja o temah, kot so regulativni zastoj, izčrpanje pravnih sredstev, pravice tretjih strani in odškodnine, ki so bile deležne majhne pozornosti, ter naj jih upošteva v prihodnjih mednarodnih

---

¹⁵ Konvencija o priznavanju in izvrševanju tujih arbitražnih odločb, znana tudi kot Newyorška konvencija o arbitraži.

sporazumih o naložbah EU; poziva Komisijo, naj okrepi svoje delo v skupini UNCITRAL, da bi zaščitila zmožnost držav, da zakonsko urejajo, in zagotovila popolno preglednost;

47. podpira sedanja pogajanja v okviru delovne skupine UNCITRAL III, na katerih si EU in njene države članice prizadevajo za vzpostavitev stalnega mehanizma za reševanje naložbenih sporov – večstranskega sodišča za naložbe; pozdravlja globalno vodilno vlogo EU pri teh pogajanjih; vendar poudarja, da ta predlog ne zajema posodobitve obsežnih standardov zaščite; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo pravni korpus, ki ga uporabljajo sodniki iz večstranskega sodišča za naložbe, uravnotežil razlago materialnih določb in pravic iz mednarodnih sporazumov o naložbah ter ustreznih nacionalnih zakonov o javnem interesu, ki so bili demokratično sprejeti; poziva Komisijo, naj zagotovi, da sodniki ne bodo plačani za vsak primer posebej; poziva Komisijo, naj v ustreznih mednarodnih forumih spodbuja reformo in posodobitev teh standardov;
48. poziva Komisijo, naj v pogajanja o večstranskem sodišču za naložbe vključi uvedbo pravil, ki na pregleden način določajo odškodnine, ki jih morajo plačati države, in naj se v sedanjih pogajanjih o reformi v skupini UNCITRAL zavzema za dosledne metode vrednotenja, ki bodo dopuščale le nadomestilo za nepovratne stroške;
49. ostro kritizira precejšnjo zamudo pri ratifikaciji in izvajanju konvencije z Mauritiusa; poziva države članice, naj nemudoma sprejmejo predlog sklepa Sveta o sklenitvi konvencije v imenu EU; opozarja na nedavne sodbe Sodišča EU o izključnih in deljenih pristojnostih v zvezi z ratifikacijo mednarodnih pogodb, ki bi lahko bile smernice za odpravo zastoja pri ratifikaciji te konvencije;

Naložbena politika EU, ki presega reševanje sporov med vlagatelji in državo

50. ugotavlja, da je bilo v letih 2017, 2019 in 2020 na svetovni ravni prekinjenih več pogodb o naložbah, kot je bilo sklenjenih novih mednarodnih sporazumov o naložbah; poudarja, da pred kratkim sklenjeni megaregionalni večstranski mednarodni sporazumi o naložbah vse bolj previdno pristopajo k reševanju sporov med vlagatelji in državo;
  51. poziva EU, naj podpre krepitev nacionalnih pravnih sistemov in pravne države v partnerskih državah s tehnično pomočjo na ravni EU, ki bi ponudili ugodno okolje za tuje naložbe, hkrati pa odpravili sistemske pomanjkljivosti, ki negativno vplivajo na trajnostni razvoj v teh državah;
  52. poziva Komisijo, naj razvije strategijo EU za tuje naložbe, s katero bo spodbudila in zaščitila trajnostne naložbe v vseh njihovih razsežnostih, ne da bi se pri tem zanašala na razsojanje med vlagatelji in državo, ter naj posodobi svoj model zaščite naložb, sprejet leta 2015, v skladu z zahtevami iz te resolucije, da bi zagotovila smernice za pogajanja o novih ali posodobljenih sporazumih EU;
-
- ◦
53. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.

29.3.2022

MNENJE ODBORA ZA RAZVOJ

za Odbor za mednarodno trgovino

o prihodnosti evropske mednarodne naložbene politike
(2021/2176(INI))

Pripravljaivec mnenja: Benoît Biteau

POBUDE

Odbor za razvoj poziva Odbor za mednarodno trgovino kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. poudarja, da naložbe lahko in bi morale pozitivno vplivati na trajnostni razvoj, tudi na okolje, človekove pravice, dobro upravljanje in zaposlovanje v državah v razvoju; opozarja tudi, da lahko naložbe, zlasti v ekstraktivno industrijo, sečnjo, turizem in kmetijsko-poslovne dejavnosti, močno vplivajo na lokalne skupnosti, vključno z domorodnimi ljudstvi;
2. z zaskrbljenostjo ugotavlja asimetrijo nekaterih mednarodnih sporazumov o naložbah, v katerih lahko vlagatelji sprožijo naložbene postopke proti državam, na drugi strani pa vlade, delavci in prizadete skupnosti ne morejo sprožiti postopka arbitraže glede nadnacionalnih družb, ki ne spoštujejo človekovih pravic, javnega zdravja ali delovne in okoljske zakonodaje; poudarja, da lahko to neravnovesje vladam odvzame pravico do urejanja in zaščite bistvenih javnih interesov;
3. poudarja, da je EU v odziv na zaskrbljenost javnosti mehanizem za reševanje sporov med vlagateljem in državo nadomestila s sistemi sodišč za naložbe (sistemi ICS) v nedavno izpogajanih mednarodnih sporazumih o naložbah, vključno s tistimi s Kanado, Mehiko, Singapurjem in Vietnamom; ugotavlja, da sporazumi vključujejo tudi pritožbeni mehanizem in določbe za prehod z dvostranskih sistemov ICS na stalno večstransko sodišče za naložbe; ugotavlja, da je to sodišče stalni organ, ki ga sestavljajo prvostopenjska in pritožbena sodišča ter sodniki, zaposleni s polnim delovnim časom;
4. poudarja, da morajo biti mednarodni sporazumi o naložbah in dejavnosti tujih vlagateljev v skladu z mednarodnimi in evropskimi standardi ter zavezami na področju človekovih pravic, pravic delavcev in okoljskega prava; ugotavlja, da tovrstni sporazumi ter mehanizmi za reševanje sporov med vlagateljem in državo ne bi smeli zaščititi zgolj vlagatelje, temveč tudi države in državljane; v zvezi s tem meni, da je potrebna zavezujoča in izvršljiva pogodba OZN o podjetništvu in človekovih pravicah; ponovno poziva Komisijo, naj predlaga pogajalski mandat za Unijo, da bi konstruktivno sodelovala v procesu odprte medvladne delovne skupine za nadnacionalne družbe in

druga podjetja v zvezi s človekovimi pravicami ter ohranila prednost človekovih pravic pred trgovinskimi interesi;

5. poudarja, da trgovinska in naložbena politika EU vplivata na družbe držav v razvoju; poziva Komisijo, naj spoštuje načelo skladnosti politik za razvoj v vseh svojih trgovinskih in naložbenih sporazumih ter naj v vse pogodbe vključi zavezujoča in izvršljiva poglavja o trgovini in trajnostnem razvoju, da bi izvajala mednarodne konvencije in sporazume o človekovih pravicah, dostojnem delu, enakosti spolov in okoljski trajnosti;
6. obžaluje zlorabe mehanizma za reševanje sporov med vlagateljem in državo, ki tujim vlagateljem daje pravico, da vložijo tožbe proti vladam, tudi v zvezi z ukrepi za varovanje javnega zdravja, okolja in javnega interesa, ne da bi bilo treba najprej uporabiti domači pravosodni sistem; poudarja tveganja, ki jih za javne finance držav v razvoju pomenijo visoki stroški zahtevkov iz mehanizma za reševanje sporov med vlagateljem in državo, saj jim lahko to prepreči sprejemanje zakonodaje v javnem interesu zaradi visokih stroškov arbitražnih postopkov in nepredvidljivosti njihovih rezultatov; poudarja, da bi lahko stroški tožb na področju naložb privedli javne proračune večine držav v razvoju do točke preloma;
7. opozarja, da bi morala naložbena politika EU spodbujati naložbe, ki podpirajo trajnostni razvoj, vključevati primerno skrbnost in spodbujati najvišje standarde določb o okolju, delu in človekovih pravicah, tudi pri sodelovanju s tretjimi državami; poziva EU, naj si še naprej prizadeva za uskladitev svoje naložbene politike s cilji OZN glede trajnostnega razvoja, evropskim zelenim dogovorom in evropskimi podnebnimi pravili, ki so največji izzivi v post-lizbonski agendi; ob opozarjanju na vse večjo svetovno naložbeno vrzel vztraja, da je treba pri prihodnji zunanji naložbeni politiki EU upoštevati posledice pandemije covid-19, in sicer z izvajanjem celostne, kakovostne in skladne naložbene politike, da se spodbudi trajnostni razvoj;
8. ugotavlja, da se države z nizkimi in srednjimi dohodki soočajo z velikimi potrebami po naložbah za financiranje svojih strategij trajnostnega razvoja; poudarja, da bodo zasebni finančni tokovi v partnerskih državah ključnega pomena za skupno uresničevanje naše svetovne agende za trajnost;
9. poziva Komisijo, naj si prizadeva za ambiciozno soglasje v mednarodnih forumih ter podpre države z nizkimi in srednjimi dohodki pri povečanju njihovega dostopa do trajnostnega financiranja z razvojem celovite strategije in spodbujanjem finančnih instrumentov, usmerjenih v trajnost; vztraja, da se ne sme vlagati v dejavnosti, ki škodijo okolju ali kršijo človekove pravice; poziva k razvoju industrijskih zmogljivosti v sektorjih zelene energije in k souporabi tehnologij, ki se potrebujejo za proces zelene industrializacije;
10. poudarja, da je treba povečati proizvodne zmogljivosti medicinske opreme v državah v razvoju in vzpostaviti regionalne dobavne verige;
11. poudarja, da naložbe pozitivno vplivajo na rast in delovna mesta, ne le v EU, temveč tudi v državah v razvoju, vendar morajo vlagatelji dejavno prispevati k doseganju ciljev trajnostnega razvoja držav gostiteljic; spodbuja EU, naj si še bolj prizadeva za pregled svojih naložbenih pogodb, da bi zagotovila pravično ravnovesje med pravicami in

obveznostmi vlagateljev, vključno z zavezujočimi obveznostmi na področju človekovih pravic, ob polnem spoštovanju pravic delavcev, družbene odgovornosti podjetij, okolja in pravne države; spodbuja EU in njene države članice, naj se pogajajo o skladnih sporazumih o naložbah in čim bolj zmanjšajo odstopanja, kjer je to mogoče;

12. poudarja, da bi morali vlagatelji podpirati zelene, vključujoče in trajnostne naložbe, ki upoštevajo različnost spolov, v državah gostiteljicah, na primer z vzpostavljanjem partnerstev z lokalnimi akterji, podpiranjem lokalnega gospodarstva s prenosom tehnologije, uporabo lokalne delovne sile in proizvodnje, lokalnih podjetij, malih in srednjih podjetij ter javnih storitev, pa tudi z izmenjavo primerov najboljše prakse, znanj in spretnosti ter znanja in izkušenj v skladu s smernicami Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) za večnacionalna podjetja o družbeni odgovornosti podjetij;
13. poudarja, da je treba oblikovati politiko v okviru mednarodnih načel primerne skrbnosti in prihodnje evropske zakonodaje o primerni skrbnosti podjetij, na podlagi katere bodo lahko vlagatelji in podjetja odgovarjali za hude kršitve človekovih pravic, pravic delavcev in okoljskega prava; zlasti poudarja, da je treba primerno skrbnost na področju človekovih pravic, ki upošteva vidik spola, izvajati ob posvetovanju z vsemi ustreznimi deležniki, vključno z organizacijami civilne družbe, ženskimi organizacijami, sindikati ter predstavniki manjšin, lokalnih skupnosti in domorodnih ljudstev;
14. poleg tega poziva, naj se pri trgovinski in naložbeni politiki EU med drugim spoštujejo obveznosti glede izvajanja skladnosti politik za razvoj, Deklaracija OZN o pravicah kmetov in drugih oseb, ki delajo na podeželskih območjih, iz leta 2018, prostovoljne smernice Organizacije Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO) za odgovorno upravljanje zemljiške posesti, ribištva in gozdov ter za ohranitev trajnostnega malega ribolova, Deklaracija OZN o pravicah domorodnih ljudstev ter načelo prostovoljnega in informiranega soglasja, kot je določeno v konvenciji Mednarodne organizacije dela št. 169;
15. opozarja na svoje stališče, da EU in njene države članice ne bi smele podpisati novih pogodb o zaščiti naložb, ki vključujejo mehanizem za reševanje sporov med vlagateljem in državo; meni, da bi morala za spore med vlagatelji in državami veljati demokratična načela in pravna država; zlasti meni, da bi bilo treba v sporazumih o trgovini z naložbami zahtevati, da se izčrpajo sredstva iz domačih pravosodnih sistemov, preden se lahko tuji vlagatelji obrnejo na arbitražno sodišče, kot to velja za človekove pravice; poziva EU, naj podpre krepitev nacionalnih pravnih sistemov in pravne države z mehanizmi in tehnično pomočjo na ravni EU, ki bi ponudili ugodno okolje za tuje naložbe, hkrati pa odpravili systemske pomanjkljivosti, ki negativno vplivajo na trajnostni razvoj v partnerskih državah;
16. pozdravlja nekatere postopkovne izboljšave sistema ICS, kot sta imenovanje arbitrov oziroma ustanovitev pritožbenega organa; ugotavlja, da se tuji vlagatelji, ki poslujejo v EU, in vlagatelji s sedežem v EU, ki delujejo zunaj EU, še vedno lahko izogonejo nacionalnim pravnim sistemom in vložijo tožbe na mednarodnih sodiščih, kar bi lahko ogrozilo ukrepe v javnem interesu; poudarja, da bi morale tuje naložbe prispevati k zapolnjevanju vrzeli pri odpravljanju gospodarske neenakosti, namesto da bi jo še utrdile;

17. priznava, da je zaščita vlagateljev še vedno pomembna v sporazumih EU o naložbah z državami v razvoju in najmanj razvitimi državami, kjer obstajajo večja tveganja za vlagatelje, zaradi česar so potrebni ustrezni in pravični zaščitni mehanizmi; priznava, da je sistem ICS boljša alternativa mehanizmu za reševanje sporov med vlagateljem in državo; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je bilo med letoma 2013 in 2018 veliko zahtevkov proti afriškim državam; ugotavlja, da so evropski vlagatelji sprožili največ tožb proti afriškim državam, afriške države pa so v arbitražnih zadevah na področju naložb večinoma izgubile¹;
18. opozarja, da morajo države v razvoju ohraniti in razširiti svoj politični prostor, da bi začele digitalno industrializacijo;
19. poudarja, da države v razvoju začenjajo digitalno industrializacijo, ki je namenjena ustvarjanju lokalne gospodarske dejavnosti; ugotavlja, da so številne države v razvoju še vedno v zgodnji fazi oblikovanja pravnega okvira za varstvo osebnih podatkov, ki bi zagotovil, da bodo da digitalne inovacije koristile zaposlenim;
20. poziva Komisijo, naj posebej oceni učinek digitalnih določb v trgovinskih in naložbenih sporazumih na države v razvoju, kot so čezmejni prenosi podatkov, prepoved lokalne obdelave podatkov, odprava carinskih dajatev za digitalne proizvode, nerazkritje izvorne kode programske opreme itd., da se prepreči omejevanje njihove strategije digitalne industrializacije oziroma njihove zmožnosti za razdelitev dobička in izboljšanje javnih storitev;
21. poziva EU, naj tesno sodeluje z državami v razvoju, da bi naložbeni in trgovinski sporazumi podpirali tako strategije EU kot držav v razvoju za digitalno industrializacijo ter obenem spodbujali zaposlovanje in lokalno gospodarstvo s prenosom tehnologije; spodbuja izmenjavo trajnostnih in zelenih tehnologij EU z državami v razvoju kot način za spodbujanje trajnostne rasti in za pomoč pri premoščanju digitalnega razkoraka;
22. opozarja, da imajo vlade pravico do previdnostnega zakonskega urejanja, ki daje prednost javnemu zdravju, pravicam delavcev in okolju, zlasti pravici lokalnih skupnosti do čiste vode in sanitarne infrastrukture;
23. poudarja, da se mora naložbena politika EU do držav v razvoju osredotočiti na spodbujanje in podpiranje naložbenih tokov, ki ustvarjajo delovna mesta in zmanjšujejo revščino;
24. ponovno izraža zaskrbljenost zaradi strategij za slabe naložbe in prakse tretjih strani v EU in državah v razvoju, ki pri sklepanju sporazumov o naložbah z državami v razvoju spodkopavajo standarde človekovih pravic, okoljske in trajnostne standarde ter standarde pravic delavcev v globalnih naložbenih strategijah;
25. pozdravlja predlog Komisije za strategijo poveztljivosti Global Gateway; poudarja, da morajo naložbene strategije držav članic in zasebnih subjektov temeljiti na vrednotah, spoštovati visoke standarde človekovih pravic in pravic delavcev ter biti v celoti

---

¹ Nadnacionalni inštitut, „*ISDS in numbers - Impacts of Investment Arbitration against African States*“ (Mehanizem za reševanje sporov med vlagateljem in državo v številkah – Vpliv naložbene arbitraže proti afriškim državam), Amsterdam, oktober 2019.

usklajene z Agendo 2030 OZN in njenimi cilji trajnostnega razvoja ter Pariškim sporazumom.

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Datum sprejetja	22.3.2022
Izid končnega glasovanja	+: 15 -: 11 0: 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Barry Andrews, Eric Andrieu, Anna-Michelle Asimakopulu (Anna-Michelle Asimakopoulou), Hildegard Bentele, Dominique Bilde, Udo Bullmann, Catherine Chabaud, Antoni Comín i Oliveres, Ryszard Czarnecki, Gianna Gancia, Charles Goerens, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino, Erik Marquardt, Christian Sagartz, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo, Chrysoula Zacharopoulou, Bernhard Zimniok
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Benoît Biteau, Marlene Mortler

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

15	+
ID	Dominique Bilde
NI	Antoni Comín i Oliveres
Renew	Barry Andrews, Catherine Chabaud, Charles Goerens, Chrysoula Zacharopoulou
S&D	Eric Andrieu, Udo Bullmann, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino
The Left	Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Benoît Biteau, Pierrette Herzberger-Fofana, Erik Marquardt

11	-
ECR	Ryszard Czarnecki, Beata Kempa
ID	Gianna Gancia, Bernhard Zimniok
PPE	Anna-Michelle Asimakopulu (Anna-Michelle Asimakopoulou), Hildegard Bentele, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Marlene Mortler, Christian Sagartz, Tomas Tobé

0	0

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani

INFORMACIJE O SPREJETJU V PRISTOJNEM ODBORU

Datum sprejetja	16.5.2022
Izid končnega glasovanja	+: 33 -: 5 0: 4
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Anna-Michelle Asimakopulu (Anna-Michelle Asimakopoulou), Tiziana Beghin, Geert Bourgeois, Markus Buchheit, Jordi Cañas, Daniel Caspary, Arnaud Danjean, Paolo De Castro, Emanuil Frangos (Emmanouil Fragkos), Raphaël Glucksmann, Roman Haider, Christophe Hansen, Heidi Hautala, Danuta Maria Hübner, Herve Juvin, Karin Karlsbro, Danilo Oscar Lancini, Bernd Lange, Margarida Marques, Gabriel Mato, Sara Matthieu, Emmanuel Maurel, Carles Puigdemont i Casamajó, Samira Rafaela, Catharina Rinzema, Inma Rodríguez-Piñero, Massimiliano Salini, Ernő Schaller-Baross, Helmut Scholz, Sven Simon, Dominik Tarczyński, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Jan Zahradil, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Anna Cavazzini, Svenja Hahn, Agnes Jongerius, Miapetra Kumpula-Natri, Angelika Winzig

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V PRISTOJNEM ODBORU**

33	+
ECR	Emanuil Frangos (Emmanouil Fragkos)
NI	Tiziana Beghin, Carles Puigdemont i Casamajó
PPE	Anna-Michelle Asimakopulu (Anna-Michelle Asimakopoulou), Daniel Caspary, Arnaud Danjean, Christophe Hansen, Danuta Marija Hübner, Gabriel Mato, Massimiliano Salini, Sven Simon, Jörgen Warborn, Angelika Winzig, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Jordi Cañas, Karin Karlsbro, Samira Rafaela, Catharina Rinzema, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Paolo De Castro, Raphaël Glucksmann, Agnes Jongerius, Miapetra Kumpula-Natri, Bernd Lange, Margarida Marques, Inma Rodríguez-Piñero, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt
The Left	Emmanuel Maurel, Helmut Scholz
Verts/ALE	Anna Cavazzini, Heidi Hautala, Sara Matthieu

5	-
ID	Markus Buchheit, Roman Haider, Herve Juvin, Danilo Oscar Lancini
NI	Ernö Schaller-Baross

4	0
ECR	Geert Bourgeois, Dominik Tarczyński, Jan Zahradil
Renew	Svenja Hahn

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani